

NSO-typing 2014

Typing van agrarische bedrijven in Nederland

Walter van Everdingen, Harold van der Meulen, Hennie van der Veen en Hans Vrolijk

NSO-typering 2014

Typering van agrarische bedrijven in Nederland

Walter van Everdingen, Harold van der Meulen, Hennie van der Veen en Hans Vrolijk

Dit onderzoek is uitgevoerd door LEI Wageningen UR in opdracht van en gefinancierd door het ministerie van Economische Zaken, in het kader van de Wettelijke Onderzoekstaak onderzoeksthema 'Economische Informatievoorziening' (projectnummer WoT-06-001-014).

LEI Wageningen UR
Wageningen, mei 2014

NOTA
LEI 14-046

Walter van Everdingen, Harold van der Meulen, Hennie van der Veen en Hans Vrolijk, 2014. *NSO-typering 2014; Typering van agrarische bedrijven in Nederland*. Wageningen, LEI Wageningen UR (University & Research centre), LEI 14-046. 28 blz.; 2 fig.; 6 tab.

Trefwoorden: Standaardopbrengst, SO, Standaardverdiencapaciteit, SVC, bedrijfsgrootte, bedrijfstyping, normen, land- en tuinbouw

Deze publicatie is gratis te downloaden op www.wageningenUR.nl/lei (onder LEI publicaties).

Deze publicatie is tot stand gekomen op basis van activiteiten die behoren tot de Wettelijke Onderzoekstaken. De uitvoering van deze taken wordt gecoördineerd door het 'Centrum voor Economische Informatievoorziening (CEI)'. Het CEI ziet toe op de onafhankelijkheid van de uitvoering en de borging van de kwaliteit.

© 2014 LEI Wageningen UR

Postbus 29703, 2502 LS Den Haag, T 070 335 83 30, E informatie.lei@wur.nl,

www.wageningenUR.nl/lei. LEI is onderdeel van Wageningen UR (University & Research centre).

LEI hanteert voor haar rapporten een Creative Commons Naamsvermelding 3.0 Nederland licentie.

© LEI, onderdeel van Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek, 2014

De gebruiker mag het werk kopiëren, verspreiden en doorgeven en afgeleide werken maken. Materiaal van derden waarvan in het werk gebruik is gemaakt en waarop intellectuele eigendomsrechten berusten, mogen niet zonder voorafgaande toestemming van derden gebruikt worden. De gebruiker dient bij het werk de door de maker of de licentiegever aangegeven naam te vermelden, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat zij daarmee instemmen met het werk van de gebruiker of het gebruik van het werk. De gebruiker mag het werk niet voor commerciële doeleinden gebruiken.

Het LEI aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Het LEI is ISO 9001:2008 gecertificeerd.

LEI 14-046 | Projectcode 2282200014

Foto omslag: Shutterstock

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Standaardopbrengst (SO)	6
	2.1 SO-norm per product	6
	2.2 SO: omvang van een bedrijf	6
3	NSO-bedrijfstypen	8
4	Standaard Verdien capaciteit (SVC)	10
	4.1 Grootteklasse SVC	11
5	Gebruik van de gegevens	13
	Bijlagen	
	1 Schematisch overzicht opbrengst, kosten en resultaat	14
	2 Overzicht van rubrieken, normen, voorwaarden *), coderingen en indelingen voor Landbouwtelling 2014	15
	3 Toelichting bij gebruik van de normen en indelingen	24
	4 Verklarende woordenlijst	25

1 Inleiding

Binnen de agrarische sector komen zeer uiteenlopende productiestructuren en -systemen voor. Om de structurele kenmerken en de economische resultaten gemakkelijker te kunnen analyseren en beschrijven, is een eenduidige, homogene classificatie van landbouwbedrijven noodzakelijk.

Die classificatie, gebaseerd op economische normen, is in Europees verband in de jaren tachtig ontwikkeld en sindsdien enkele malen aangepast. De actuele documentatie van de Europese Commissie is opgenomen in het Typology Handbook (RI/CC 1500 rev.).

Bij elk van de aanpassingen is door Nederland gekozen om een eigen variant te gebruiken waarin meer recht wordt gedaan aan specifiek Nederlandse agrarische producten, zoals zetmeelaardappelen, bloembollen en blank kalfsvlees. Tot en met 2009 werd voor de Nederlandse variant het brutostandaardsaldo (bss), de Nederlandse grootte-eenheid (nge) en de NEG-typering gebruikt. In 2010 zijn die criteria vervangen door de Standaardopbrengst (SO) en de NSO-typering.

In 2014 is voor de Nederlandse variant een nieuw kengetal geïntroduceerd: de Standaard Verdien capaciteit (SVC) van bedrijven. Dat kengetal is ontwikkeld vanwege verschillen in marge tussen de sectoren. Met de SVC is de bedrijfsgrootte van bedrijven over bedrijfstypen heen meer gerelateerd aan arbeidsinzet en resultaat dan bij de SO het geval is.

Het doel van dit document is inzicht verschaffen in de achtergronden, rekenschema's, indelingen en normen die bij de typering in gebruik zijn rond de Landbouwtelling van 2014. Achtereenvolgens komen in de volgende paragrafen de Standaardopbrengst (1), de NSO-typering (2), de Standaard Verdien capaciteit (3) en het gebruik van de gegevens (4) aan bod.

2 Standaardopbrengst (SO)

Vanaf 2010 is de Standaardopbrengst (SO) in gebruik als maatstaf om de omvang en specialisatiegraad van bedrijven vast te stellen. In databestanden als de CBS-Landbouwtelling en het Bedrijveninformatienet van het LEI zijn de wijzigingen teruggerekend vanaf het jaar 2000. Bij de Standaardopbrengst wordt onderscheid gemaakt tussen de Standaardopbrengst per agrarisch product (SO-norm per product) en de omvang van een bedrijf (Standaardopbrengst per bedrijf).

2.1 SO-norm per product

De SO-norm is een gestandaardiseerde opbrengst (in euro) per ha of per dier die met een gewas of diercategorie gemiddeld op jaarbasis wordt behaald. Opbrengsten uit bedrijfstoelagen en subsidies zijn niet in de norm meegenomen en voor biologische productiemethoden zijn geen aparte normen opgesteld.

De SO-norm wordt vastgesteld voor elk agrarisch product dat in de Landbouwtelling wordt gevraagd. De agrarische producten van de Landbouwtelling van 2014, met hun normen, voorwaarden en coderingen zijn opgenomen in Bijlage 2.

Vaststellen en gebruik van de SO-norm

De SO-normen zijn gebaseerd op genormaliseerde vijfjaargemiddelde opbrengsten. De normen worden door LEI Wageningen UR vastgesteld in elk jaar dat Eurostat de Farm Structure Survey (FSS) uitvoert. Tussentijds kunnen wijzigingen plaatsvinden door aanpassingen in de lijst van producten die in de Landbouwtelling worden gevraagd.

Voor de Landbouwtelling van 2014 worden de normen van prijsniveau 2010 gebruikt. Deze normen zijn gebaseerd op opbrengsten en prijzen uit de jaren 2008-2012 (Tabel 1). In 2016 worden weer nieuwe normen berekend en beschikbaar gesteld.

Tabel 1

SO-prijsniveau per Landbouwtellingsjaar

Landbouwtellingsjaar	SO-prijsniveau	Basisjaren voor SO-normen
2000-2009	SO-2004	2002-2006
2010-2012	SO-2007	2005-2009
2013-2015	SO-2010	2008-2012

2.2 SO: omvang van een bedrijf

De definitie van de Standaardopbrengst komt overeen met die van de Standard Output die vanaf 2010 in Europese statistieken (onder andere FSS en Farm Accountancy Data Network (FADN)) wordt gebruikt. Het is een bedrag in euro per bedrijf en staat voor een gestandaardiseerde opbrengst op jaarbasis.

De Standaardopbrengst (in euro per bedrijf), de totale bedrijfsomvang van een bedrijf, wordt berekend als sommatie van de totale SO van alle gewassen en dieren. In die totale bedrijfsomvang is dus geen rekening gehouden met opbrengsten uit subsidies, bedrijfstoelagen of multifunctionele activiteiten.

Rond het meetellen van de SO van jonge dieren (kalveren, biggen, lammeren, geitjes) gelden enkele voorwaarden, omdat de opbrengst van die jonge dieren in de norm van de moederdieren is meegenomen (zie de toelichting in Bijlage 3).

De opbrengst van gewassen die op het eigen bedrijf worden gebruikt, zoals grasland en snijmais op een melkveebedrijf, worden in de totale SO meegenomen. Ook dit leidt, net als bovenstaande punten, tot een verschil tussen de Standaardopbrengst en de werkelijke opbrengst van een bedrijf. Tabel 2 toont een voorbeeldberekening.

Tabel 2

Voorbeeldberekening voor bedrijfsomvang (SO) van een landbouwbedrijf

Rubriek	Aantal eenheden	SO-norm	Totaal SO
Melk- en kalfkoeien	100	2.880	288.000
Jongvee < 1 jaar, vrouwelijk	45	300	0 *)
Jongvee 1-2 jaar, vrouwelijk	40	470	18.800
Grasland, blijvend	50	1.190	59.500
Bieten, suiker	10	3.150	31.500
Totaal			397.800

*) voor deze rubriek gelden speciale voorwaarden, zie Bijlage 3.

3 NSO-bedrijfstypen

De specialisatiegraad van een bedrijf, het NSO-bedrijfstype, wordt berekend vanuit aandelen van Standaardopbrengsten (SO) per groep van producten. Bij die groepering speelt in eerste instantie een indeling in vijf sectoren een rol:

1. Akkerbouw
2. Tuinbouw
3. Blijvende teelten
4. Graasdieren
5. Hokdieren.

Afhankelijk van de aandelen van de SO van de groepen producten van het bedrijf wordt het NSO-type vastgesteld. Voor elk van de 5 hierboven genoemde sectoren geldt dat als het aandeel groter is dan $\frac{2}{3}$, dat het dan een gespecialiseerd bedrijf is. Als geen van de sectoren een groter aandeel heeft dan $\frac{2}{3}$, dan wordt het bedrijf ingedeeld bij één van de drie groepen gecombineerde bedrijven (6, 7 of 8).

Vanuit het schema in Tabel 3 volgt dat een bedrijf wel in één of meerdere sectoren actief kan zijn, maar dat het altijd slechts in maar 1 bedrijfstype wordt ingedeeld. Dat betekent dat bijvoorbeeld 'bedrijven met varkens' niet altijd ook daadwerkelijk 'varkensbedrijven' zijn.

De NSO-typering levert resultaten op twee verschillende niveaus, namelijk:

- Hoofdtype (1-digit), die een waarde kan hebben van 1 tot en met 9. Hierbij geldt dat een bedrijf met agrarische productie nooit in bedrijfstype 9 kan worden ingedeeld.
- Subtype (4-digit), waarin de hoofdtypen verder worden gespecificeerd. Het eerste cijfer komt daarbij altijd overeen met de code van het hoofdtype. Als het laatste cijfer een 0 is, komt de groepsindeling overeen met de Europese typering, anders is het een Nederlandse aanpassing ervan.

De coderingen en naamgevingen rond de NSO-typering zijn opgenomen in Tabel 3. Daar staan ook de voorwaarden, in de vorm van formules, die voor die typering gelden. In de formules worden coderingen gebruikt, waarvan de toelichtingen en indelingen zijn terug te vinden in Bijlage 3.

Tabel 3

NSO-typing, codes en naamgeving

Code	Omschrijving	Formule
1	Akkerbouwbedrijven	P1 > 2/3
1500	Graan-, oliezaad- en eiwitgewasbedrijven	P151 + P16 + 2.01.02 > 2/3
1601	Zetmeelaardappelbedrijven	N1601 > 1/3
1602	Akkerbouwgroentebedrijven	2.01.07.01.01 > 1/3
1603	Akkerbouwbedrijven vooral voedergewassen	FCP1 > 2/3
1604	Overige akkerbouwbedrijven	Overige P1 > 2/3
2	Tuinbouwbedrijven	P2 > 2/3
2111	Glasgroentebedrijven	N2111 > 2/3
2121	Snijbloemenbedrijven	N2121 > 2/3
2122	Pot- en perkplantenbedrijven	N2122 > 2/3
2131	Overige glastuinbouwbedrijven	N2111 + N2121 + N2122 + N2131 > 2/3
2210	Opengrondsgroentenbedrijven	2.01.07.01.02 > 2/3
2221	Bloembollenbedrijven	N2221 > 2/3
2310	Paddenstoelbedrijven	2.06.01 > 2/3
2320	Boomkwekerijbedrijven	2.04.05 > 2/3
2331	Overige tuinbouwbedrijven	Overige P2 > 2/3
3	Blijvendeteeltbedrijven	P3 > 2/3
3500	Wijngaardbedrijven	2.04.04 > 2/3
3610	Fruitbedrijven	2.04.01.01.01 + 2.04.01.02 > 2/3
3699	Overige blijvendeteeltbedrijven	Overige P3 > 2/3
4	Graasdierbedrijven	P4 > 2/3
4500	Melkveebedrijven	3.02.06 > 3/4 GL and GL > 1/10 P4
4611	Vleeskalverenbedrijven	N4611 > 2/3 GL and GL > 1/10 P4
4612	Overige rundveebedrijven	P46 > 2/3 GL and GL > 1/10 P4
4810	Schapebedrijven	3.03.01 > 2/3 GL and GL > 1/10 P4
4830	Geitenbedrijven	3.03.02 > 2/3 GL and GL > 1/10 P4
4841	Paard- en ponybedrijven	3.01 > 2/3 GL and GL > 1/10 P4
4842	Graasdierbedrijven vooral voedergewassen	FCP4 > 2/3
4843	Overige graasdierbedrijven	Overige P4 > 2/3
5	Hokdierbedrijven	P5 > 2/3
5111	Fokzeugenbedrijven	N5111 > 2/3
5121	Vleesvarkensbedrijven	N5121 > 2/3
5131	Overige varkensbedrijven	N5111 + N5121 > 2/3
5211	Leghenbedrijven voor consumptie-eieren	N5211 > 2/3
5221	Vleeskuikenbedrijven	3.05.01 > 2/3
5231	Overige pluimveebedrijven	P52 > 2/3
5301	Overige hokdierbedrijven	Overige P5 > 2/3
6	Gewascombinaties	P1+P2+P3 > 2/3
6100	Gewascombinaties	P1+P2+P3 > 2/3
7	Veeteeltcombinaties	P4+P5 > 2/3
7300	Veeteeltcombinatie, vooral graasdieren	P4 > P5
7400	Veeteeltcombinatie, vooral hokdieren	P4 <= P5
8	Gewas-/veecombinaties	Overige SO > 0
8300	Akkerbouw-/graasdiercombinaties	P1 > 1/3 and P4 > 1/3
8400	Overige gewas-/veecombinaties	Overige
9	Niet-ingedeelde bedrijven	SO = 0
9000	Niet-ingedeelde bedrijven	SO=0

4 Standaard Verdien capaciteit (SVC)

De bedrijfsomvang in SO is over bedrijfstypen heen niet sterk gerelateerd met de arbeidsinzet of het resultaat van een bedrijf. Een akkerbouwer houdt bijvoorbeeld van 100.000 euro opbrengsten gemiddeld veel meer toegevoegde waarde over dan een vleesvarkenshouder (respectievelijk circa 40% en circa 8%), doordat in de varkenshouderij de toegerekende kosten relatief hoog zijn. Met het kengetal Standaard Verdien capaciteit (SVC) wordt daar rekening mee gehouden. Voor vergelijking van bedrijven uit verschillende sectoren op basis van arbeidsbehoefte of toegevoegde waarde is de omvang in SVC beter te gebruiken dan de omvang in SO. In Bijlage 1 worden de genoemde economische kengetallen en hun relaties via twee rekenschema's in beeld gebracht.

De SVC geeft een beeld van de vergoeding voor de inzet van arbeid en kapitaal die een bedrijf op basis van standaarden gemiddeld in een jaar behaalt met de agrarische productie, los van wie de arbeid of het kapitaal heeft geleverd. Opbrengsten uit bedrijfstoelagen en multifunctionele landbouw zijn daarin dan niet meegenomen. De werkelijk gerealiseerde toegevoegde waarde van een bedrijf zal vrijwel nooit gelijk zijn aan de berekende SVC, vanwege verschillen in prijsvorming, technisch resultaat, productbewerking, subsidies of opbrengsten uit multifunctionele activiteiten.

De SVC van een bedrijf wordt berekend door de Standaardopbrengst van vastgestelde SO-groepen te vermenigvuldigen met de Verdiencoëfficiënt van die SO-groep. Die coëfficiënt geeft aan welk deel van de Standaardopbrengst (SO) gemiddeld als vergoeding voor arbeid en kapitaal resteert voor die specifieke groep van agrarische producten (SO-groep). De genoemde SO-groepen zijn ook in gebruik voor het vaststellen van het NSO-type (zie Tabel 3). In Tabel 4 is de verdiencoëfficiënt per SO-groep weergegeven voor gebruik bij de SO-normen die in 2014 geldig zijn.

De verdiencoëfficiënten, en daarmee ook de SVC, zijn in 2013 ontwikkeld en komen in 2014 voor het eerst beschikbaar. Ze zijn alleen berekend voor de normen van prijsniveau 2007 en 2010. Dat betekent dat de uitkomsten toepasbaar zijn voor de jaren vanaf 2010.

Tabel 4

Verdiencoëfficiënt per SO-groep, behorend bij SO-prijsniveau 2010

Code SO-groep	Omschrijving SO-groep	Verdiencoëfficiënt
P1	Akkerbouw	0,401
N2111	Glasgroenten	0,282
N2121	Glasbloemen	0,238
N2122	Pot- en perkplanten	0,320
N2131	Overig glastuinbouw	0,394
N2221	Bloembollen	0,346
2.01.07.01.02	Opengrondsgroenten	0,417
2.04.05	Boomkwekerij	0,301
2.06.01	Paddenstoelen	0,197
Overig P2	Overig tuinbouw (P2 exclusief hierboven genoemd)	0,130
P3	Blijvende teelt	0,525
P45-bewerking a)	Rundvee, exclusief vleeskalveren en vleesvee > 1 jaar	0,261
N4611 a)	Vleeskalveren	0,054
3.03.02 a)	Geiten	0,213
Overig P4 a)	Overige graasdieren (GL, exclusief hierboven genoemd)	0,050
N5111	Fokvarkens	0,148
N5121	Vleesvarkens	0,081
N5211	Leghennen, exclusief moederdieren	0,172
3.05.01	Vleeskuikens	0,107
Overig P5	Overige veehouderij (P5, exclusief hierboven genoemd)	0,271

De SO van FCP4 wordt evenredig verdeeld over de vier genoemde SO-groepen.

Voor twee voorbeeldbedrijven met akkerbouw en varkens is in Tabel 5 het resultaat van de SO- en SVC-berekening gegeven. Bedrijf 1 heeft meer akkerbouw en bedrijf 2 meer varkens, maar de bedrijven zijn in totale SO gemeten even groot. De Standaardverdien capaciteit van bedrijf 1 is echter beduidend hoger dan die van bedrijf 2, omdat de marge bij akkerbouw hoger is dan bij vleesvarkens (hoge voerkosten).

Tabel 5

Voorbeeldberekening van de SVC van twee landbouwbedrijven met akkerbouw en varkens

SO-groep	Verdiencoëfficiënt	Bedrijf 1		Bedrijf 2	
		SO	SVC	SO	SVC
Akkerbouw	0,401	250.000	100.250	50.000	20.050
Vleesvarkens	0,081	50.000	4.050	250.000	20.250
Totaal		300.000	104.300	300.000	40.300

4.1 Grootteklasse SVC

Op basis van de SVC per bedrijf zijn standaardgrootteklassen vastgesteld. De gehanteerde grenzen van die klassen zijn gebaseerd op de gemiddelde gerealiseerde verhouding van de SVC per arbeidskracht en zijn dus bij een gemiddeld-efficiënte arbeidsinzet. De werkelijke arbeidsinzet van een individueel agrarisch bedrijf hangt onder andere mede af van de efficiëntie van de arbeidsinzet, de mate van mechanisering en de multifunctionele activiteiten. Omdat de werkelijke toegevoegde waarde van een bedrijf af kan wijken van de norm is het mogelijk dat de omschrijving bij de grootteklasse niet van toepassing is op elk individuele bedrijf. De uitkomsten moeten dan ook vooral als een (globale) richtlijn worden gezien.

Er zijn 5 klassen gedefinieerd op basis van het bedrag aan SVC:

1. < 25.000 euro: zeer kleine bedrijven
Deze bedrijven vragen voor de agrarische activiteit volgens de in gebruik zijnde standaarden een arbeidsinzet van maximaal 0,75 arbeidsjaareenheden (aje), tenzij de arbeid duidelijk minder efficiënt of tegen een lagere vergoeding dan gemiddeld wordt ingezet.
2. 25.000-60.000 euro: kleine bedrijven
Deze bedrijven vragen voor de agrarische activiteit volgens de in gebruik zijnde standaarden een arbeidsinzet van 0,75 tot maximaal 1,5 aje, afhankelijk van de mate van automatisering en de efficiëntie waarmee de arbeid kan worden ingezet.
3. 60.000-100.000 euro: middelgrote bedrijven
Deze bedrijven zijn van dusdanige omvang dat voor ongeveer 1,5 tot 2,5 aje een gemiddelde toegevoegde waarde kan worden gerealiseerd.
4. 100.000-250.000 euro: grote bedrijven
Deze bedrijven zijn van dusdanige omvang dat voor ongeveer 2,5 tot 5 aje een gemiddelde toegevoegde waarde kan worden gerealiseerd.
5. \geq 250.000 euro: zeer grote bedrijven
Deze bedrijven kunnen aan meer dan 5 aje arbeid bieden tegen een gemiddelde vergoeding.

5 Gebruik van de gegevens

Het primaire doel van de classificaties rond de SO is gebruik in statistiek en onderzoek. De bedrijfsomvang in Standaardopbrengst (SO) en het NSO-bedrijfstype wordt voor alle landbouwbedrijven in Nederland door het CBS berekend. Het CBS gebruikt daarvoor de gegevens van bedrijven uit de Landbouwtelling, de door het LEI berekende SO-normen en het in dit document beschreven rekenschema. CBS stelt de informatie beschikbaar voor onderzoek, in bestanden die op de landbouwtelling gebaseerd zijn. Ook gebruikt CBS de uitkomsten in de statistieken over de landbouw die via hun website www.cbs.nl worden ontsloten.

LEI Wageningen UR biedt via internet een Rekenmodule aan, waar gebruikers bedrijfsomvang en -type van een bedrijf kunnen berekenen, door zelf oppervlaktes van gewassen en aantallen dieren in te vullen.

Ook buiten statistiek en onderzoek wordt gebruik gemaakt van de classificaties. In diverse regelgevingen wordt bijvoorbeeld verwezen naar volwaardigheid van bedrijven of naar volwaardige arbeidskrachten. Vaak wordt dat gekoppeld aan de bedrijfsomvang van bedrijven, waarbij soms nog de Nederlandse grootte-eenheden (nge) als maatstaf worden genomen en soms de Standaardopbrengst (SO), als vervanger van de nge.

Met de introductie van de SVC ligt het voor de hand om in dergelijke regelgeving meer op dat kengetal te focussen dan op de SO. Het gebruik van de normen bij deze toepassingen is uiteraard de verantwoordelijkheid van die regelgevers. Ook bij gebruik van de SVC geldt dat het gebruik als indicator voor volwaardigheid van bedrijven vooral indicatief is, want door een specifieke bedrijfssituatie kan het resultaat van een bedrijf afwijken van de standaarden.

Bijlage 1 Schematisch overzicht opbrengst, kosten en resultaat

Schema 1 Opbrengsten, kosten en resultaat op bedrijfsniveau

Opbrengsten	Saldo (basis voor nge)	Nettobedrijfsresultaat			Netto toegevoegde waarde
		Arbeid	Ondernemers	Factorkosten	
			Familie		
			Personeel		
		Rente en pacht	Eigen vermogen		
			Vreemd vermogen		
	Pacht				
	Toegerekende kosten	Afschrijvingen		Nonfactorkosten	
		Onderhoud, brandstoffen, energie, loonwerk, algemene kosten			
		Veevoer, diergezondheid			
Zaaizaad, pootgoed, meststoffen, gewasbescherming					
Overige toegerekende kosten					

Schema 2 Resultaat landbouwproductie ten behoeve van SO en SVC

Opbrengsten	Landbouwproductie (basis voor SO)	Resultaat landbouwproductie	Toegevoegde waarde (basis voor SVC)
		Factorkosten bij landbouwproductie	
	Nonfactorkosten bij landbouwproductie		
	Subsidies		
Overige			

Bijlage 2 Overzicht van rubrieken, normen, voorwaarden *), coderingen en indelingen voor Landbouwtelling 2014

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN							
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5
Granen									
2.01.01.01	Tarwe, winter	ha	1.580		P1	P15	P151		
2.01.01.01	Tarwe, zomer	ha	1.190		P1	P15	P151		
2.01.01.03	Rogge, - geen snijrogge	ha	825		P1	P15	P151		
2.01.01.04	Gerst, winter	ha	1.110		P1	P15	P151		
2.01.01.04	Gerst, zomer	ha	1.120		P1	P15	P151		
2.01.01.05	Haver	ha	960		P1	P15	P151		
2.01.01.06	Mais, korrel-	ha	1.410		P1	P15	P151		
2.01.01.06	Mais, corncob mix	ha	1.210		P1	P15	P151		
2.01.01.99	Triticale	ha	850		P1	P15	P151		
2.01.01.99	Granen, overig	ha	1.370		P1	P15	P151		
Eiwithoudende gewassen									
2.01.02.01	Kapucijners+grauwe erwten	ha	1.790		P1				
2.01.02.01	Bonen, veld	ha	860		P1				
2.01.02.01	Erwten inclusief schokkers (droog te oogsten)	ha	875		P1				
2.01.02.01	Niet-bittere lupinen	ha	1.040		P1				
2.01.02.02	Bruine bonen	ha	2.280		P1				
2.01.02.02	Bonen, tuin (droog te oogsten)	ha	2.290		P1				
Aardappelen									
2.01.03	Aardappelen, poot (NAK), op zand-/veengrond	ha	5.950		P1	P17			
2.01.03	Aardappelen, poot (NAK), op kleigrond	ha	10.100		P1	P17			
2.01.03	Aardappelen, consumptie, op zand-/veengrond	ha	4.640		P1	P17			
2.01.03	Aardappelen, consumptie, op kleigrond	ha	5.710		P1	P17			
2.01.03	Aardappelen, zetmeel	ha	2.190		P1	P17			N1601
Bieten									
2.01.04	Bieten, suiker	ha	3.150		P1	P17			
2.01.05	Bieten, voeder (inclusief aardperen)	ha	2.630		FC				FC17
Oliehoudende gewassen									

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN							
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5
2.01.06.04	Koolzaad (ook boterzaad), winter	ha	1.190		P1	P16			
2.01.06.04	Koolzaad (ook boterzaad), zomer	ha	985		P1	P16			
2.01.06.04	Raapzaad	ha	1.170		P1	P16			
2.01.06.05	Zonnebloemen	ha	1.170		P1	P16			
2.01.06.06	Sojabonen	ha	1.050		P1	P16			
2.01.06.07	Lijnzaad	ha	1.050		P1	P16			
2.01.06.08	Blauwmaanzaad	ha	1.500		P1	P16			
	Industriegewassen								
2.01.06.09	Vezelvlas	ha	1.160		P1				
2.01.06.10	Hennep	ha	890		P1				
2.01.06.12	Karwijzaad	ha	1.500		P1				
2.01.06.12	Kruiden	ha	20.500		P1				
2.01.06.99	Cichorei	ha	2.850		P1				
	Groenten open grond								
2.01.07.01.01	Boerenkool	ha	6.560		P1				
2.01.07.01.01	Erwten (groen te oogsten)	ha	1.900		P1				
2.01.07.01.01	Knolselderij	ha	3.740		P1				
2.01.07.01.01	Krotten	ha	9.500		P1				
2.01.07.01.01	Schorseneren	ha	3.950		P1				
2.01.07.01.01	Spinazie	ha	1.790		P1				
2.01.07.01.01	Stamsperziebonen	ha	1.890		P1				
2.01.07.01.01	Mais, suiker	ha	2.940		P1				
2.01.07.01.01	Bonen, tuin (groen te oogsten)	ha	2.290		P1				
2.01.07.01.01	Uien, poot- en plant-(inclusief sjalotten)	ha	6.190		P1				
2.01.07.01.01	Uien, zaai-	ha	5.670		P1				
2.01.07.01.01	Uien, zilver-	ha	6.190		P1				
2.01.07.01.01	Waspeen	ha	3.790		P1				
2.01.07.01.01	Winterpeen	ha	9.330		P1				
2.01.07.01.01	Witlofwortel	ha	5.140		P1				
2.01.07.01.01	Koolraap	ha	2.480		P1				
	Groenten volle grond								
2.01.07.01.02	Aardbeien productie	ha	52.100		P2				
2.01.07.01.02	Aardbeien vermeerdering	ha	96.000		P2				
2.01.07.01.02	Aardbeien wachtbed	ha	38.400		P2				
2.01.07.01.02	Andjvie	ha	32.100		P2				

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN							
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5
2.01.07.01.02	Asperges, productie	ha	19.700		P2				
2.01.07.01.02	Asperges, nog geen productie	ha	9.520		P2				
2.01.07.01.02	Bloemkool	ha	11.500		P2				
2.01.07.01.02	Bospeen	ha	22.300		P2				
2.01.07.01.02	Broccoli	ha	12.300		P2				
2.01.07.01.02	Chinese kool	ha	14.700		P2				
2.01.07.01.02	Courgette	ha	27.100		P2				
2.01.07.01.02	Komkommerachtigen (onder andere augurk)	ha	17.300		P2				
2.01.07.01.02	Knolvenkel/venkel	ha	19.300		P2				
2.01.07.01.02	Peulen	ha	17.300		P2				
2.01.07.01.02	Prei	ha	17.300		P2				
2.01.07.01.02	Rabarber	ha	21.700		P2				
2.01.07.01.02	Seiderij, bleek	ha	16.900		P2				
2.01.07.01.02	Seiderij, groen	ha	17.400		P2				
2.01.07.01.02	Rode kool	ha	14.000		P2				
2.01.07.01.02	Groene-/savoiekkool	ha	8.560		P2				
2.01.07.01.02	Spitskool	ha	11.000		P2				
2.01.07.01.02	Witte kool	ha	13.900		P2				
2.01.07.01.02	Spruitkool	ha	10.600		P2				
2.01.07.01.02	Stoksijbonen en stoksjabonen	ha	9.790		P2				
2.01.07.01.02	Pronkbonen	ha	10.800		P2				
2.01.07.01.02	Raapstelen	ha	17.300		P2				
2.01.07.01.02	Radijs	ha	24.700		P2				
2.01.07.01.02	Koolrabi	ha	25.100		P2				
2.01.07.01.02	Paksoi	ha	19.400		P2				
2.01.07.01.02	Overige niet genoemde bladgewassen	ha	17.300		P2				
2.01.07.01.02	Overige niet genoemde groenten	ha	14.000		P2				
2.01.07.01.02	Witloftek (per ha getrokken penne)	ha	19.900		P2				
2.01.07.01.02	Sla, ijsberg	ha	24.300		P2				
2.01.07.01.02	Sla, radicchio rosso	ha	23.000		P2				
2.01.07.01.02	Kropsla en overige sla	ha	26.500		P2				
2.01.07.01.02	Groentezaden en opkweekmateriaal open grond	ha	5.380		P2				
	Groenten onder glas				P2				
2.01.07.02	Trostomaten	ha	452.500		P2				N2111
2.01.07.02	Cherrytomaten	ha	602.500		P2				N2111

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN								
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5	
2.01.07.02	Losse tomaten	ha	398.000		P2					N2111
2.01.07.02	Komkommers	ha	383.500		P2					N2111
2.01.07.02	Aardbeien onder glas	ha	450.000		P2					N2111
2.01.07.02	Aardbei in betreedbare plastic tunnel	ha	99.100		P2					N2111
2.01.07.02	Rode paprika	ha	323.500		P2					N2111
2.01.07.02	Groene paprika	ha	311.500		P2					N2111
2.01.07.02	Gele paprika	ha	352.000		P2					N2111
2.01.07.02	Overige paprika	ha	356.000		P2					N2111
2.01.07.02	Aubergines	ha	444.500		P2					N2111
2.01.07.02	Courgette	ha	376.500		P2					N2111
2.01.07.02	Radijs	ha	195.500		P2					N2111
2.01.07.02	Andijvie	ha	129.500		P2					N2111
2.01.07.02	Kropsla (alle sla in kropvorm)	ha	301.500		P2					N2111
2.01.07.02	Overige groenten	ha	253.500		P2					N2111
2.01.07.02	Groentezaden onder glas	ha	191.000		P2					N2131
2.01.07.02	Opweekmateriaal	ha	635.500		P2					N2131
	Bloembollen en bloemen open grond									
2.01.08.01	Dahlia	ha	26.400		P2					N2221
2.01.08.01	Gladiol	ha	24.900		P2					N2221
2.01.08.01	Hyacinten	ha	37.600		P2					N2221
2.01.08.01	Iris	ha	25.500		P2					N2221
2.01.08.01	Krokus	ha	14.100		P2					N2221
2.01.08.01	Lelies	ha	36.400		P2					N2221
2.01.08.01	Narcissen	ha	10.800		P2					N2221
2.01.08.01	Tulpen	ha	18.300		P2					N2221
2.01.08.01	Zantedeschia	ha	36.400		P2					N2221
2.01.08.01	Overige bol- en knolgewassen	ha	18.600		P2					N2221
2.01.08.01	Droogbloemen	ha	11.900		P2					N2221
2.01.08.01	Snijgroen	ha	47.000		P2					N2221
2.01.08.01	Overige bloemkwekerijgewassen	ha	56.400		P2					N2221
2.01.08.01	Bloemzaden open grond	ha	6.190		P2					N2221
	Bloemen onder glas									
2.01.08.02	Rozen	ha	766.000		P2					N2121
2.01.08.02	Anjers	ha	480.500		P2					N2121
2.01.08.02	Anthurium (snijbloem)	ha	398.000		P2					N2121

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN							
		SO, EENHEDEN	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	coderingen				
		Eenheden			1	2	3	4	5
2.01.08.02	Chrysanten	ha	603.000		P2				N2121
2.01.08.02	Freesia's	ha	414.000		P2				N2121
2.01.08.02	Orchideeën	ha	394.000		P2				N2121
2.01.08.02	Gerbera's	ha	566.500		P2				N2121
2.01.08.02	Alstroemeria's	ha	549.500		P2				N2121
2.01.08.02	Eustoma Russellianum	ha	857.500		P2				N2121
2.01.08.02	Lelies	ha	664.500		P2				N2121
2.01.08.02	Overige snijbloemen	ha	433.500		P2				N2121
2.01.08.02	Tulpenbroei	1.000 stuks	130		P2				N2121
2.01.08.02	Hyacinthenbroei	1.000 stuks	251		P2				N2121
2.01.08.02	Narcisbroei	kg	2,68		P2				N2121
2.01.08.02	Overige bollenbroei	kg	6,34		P2				N2121
2.01.08.02	Potplanten voor de bloei	ha	977.000		P2				N2122
2.01.08.02	Potplanten, blad	ha	957.500		P2				N2122
2.01.08.02	Perkplanten	ha	572.000		P2				N2122
2.01.08.02	Amaryllis (voor de bol)	ha	248.000		P2				N2131
2.01.08.02	Overige bloemkwekerijgewassen	ha	351.500		P2				N2131
2.01.08.02	Opkweekmateriaal bloemkwekerijgewassen	ha	676.500		P2				N2131
2.01.08.02	Bloemzaden	ha	390.500		P2				N2131
	Voedergewassen								
2.01.09.01	Grasland, tijdelijk	ha	1.190		FC				
2.01.09.02.01	Mais, snij-	ha	1.250		FC				
2.01.09.02.01	Mais, energie	ha	1.070		FC				
2.01.09.02.99	Luzerne	ha	750		FC				
	Overige akkerbouwgewassen								
2.01.10	Graszaad, inclusief klaverzaad	ha	1.560		P1				
2.01.11	Overige (niet-genoemde akkergewassen)	ha	3.580		P1				
2.01.11	Miscanthus	ha	800		P1				
2.01.11	Graszoden	ha	4.150		P1				
	Braak								
2.01.12.01	Tijdelijk onbeteelde grond	ha	0		P1				
2.01.12.02	Faunaranden grasland	ha	0						
2.01.12.02	Faunaranden bouwland	ha	0						
2.01.12.02	Braak, natuur-	ha	0						
2.01.12.02	Vlinderbloemige groenbemesters	ha	0						

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN		coderingen					
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5
2.01.12.02	Niet vlinderbloemige groenbemesters	ha	0						
2.01.12.02	Tagetes op zand/loss, geen groene braak	ha	0						
2.01.12.02	Aardappelen als bestrijdingsmaatregel AM	ha	0						
2.01.12.02	Onbeteelde grond vanwege teeltverbod/onthefing	ha	0						
	Blijvend grasland								
2.03.01	Grasland, blijvend	ha	1.190		FC				
2.03.02	Natuurlijk grasland	ha	360		FC				
	Pit- en steenvruchten								
2.04.01.01.01	Appelen, aanplant < 1jaar	ha	19.300		P3				
2.04.01.01.01	Appelen, aanplant > 1 jaar	ha	19.300		P3				
2.04.01.01.01	Peren, aanplant < 1jaar	ha	19.400		P3				
2.04.01.01.01	Peren, aanplant > 1 jaar	ha	19.400		P3				
2.04.01.01.01	Zoete kersen	ha	42.000		P3				
2.04.01.01.01	Overige pit- en steenvruchten (onder andere perziken)	ha	42.000		P3				
2.04.01.01.01	Zure kersen (bestemd voor verwerkende industrie)	ha	7.610		P3				
2.04.01.01.01	Pruimen	ha	20.900		P3				
	Overig fruit								
2.04.01.02	Blauwe bessen	ha	52.500		P3				
2.04.01.02	Rode bessen	ha	57.900		P3				
2.04.01.02	Bramen	ha	155.500		P3				
2.04.01.02	Frambozen	ha	114.000		P3				
2.04.01.02	Zwarte bessen (voor verwerkende industrie)	ha	2.930		P3				
2.04.01.02	Overig kleinfruit (onder andere kruisbessen)	ha	32.000		P3				
	Noten								
2.04.01.03	Noten	ha	37.900		P3				
	Druiven voor wijn								
2.04.04.02	Druiven voor wijn, open grond	ha	17.800		P3				
	Boomwekerij								
2.04.05	Bos- en haagplantsoen	ha	30.400		P2				
2.04.05	Laanbomen/parkbomen opzetters	ha	19.700		P2				
2.04.05	Laanbomen/parkbomen spullen	ha	16.800		P2				
2.04.05	Laanbomen/ parkbomen onderstammen	ha	28.800		P2				
2.04.05	Vruchtbomen overig	ha	22.100		P2				
2.04.05	Vruchtbomen onderstammen	ha	28.800		P2				
2.04.05	Vruchtbomen moerbomen	ha	22.100		P2				

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN							
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5
2.04.05	Rozenstruiken	ha	30.200		P2				
2.04.05	Sierconiferen	ha	55.700		P2				
2.04.05	Sierheesters en klimplanten	ha	104.500		P2				
2.04.05	Trek- en besheester	ha	26.100		P2				
2.04.05	Ericacea	ha	104.500		P2				
2.04.05	Buxus	ha	82.300		P2				
2.04.05	Vaste planten	ha	84.500		P2				
2.04.05	Vernieëring en/of aantrekking	ha	200.500		P2				
2.04.05	Volledige teelt onder glas	ha	456.000		P2				
	Fruit onder glas								
2.04.07	Fruit onder glas	ha	140.500		P3				
	Niet in gebruik								
2.05.01	Niet in gebruik zijnde cultuurgrond	ha	0						
	Bos								
2.05.02	Blijvend met herplantplicht	ha	0						
2.05.02	Bos, zonder herplantplicht	ha	0						
2.05.02	Bos (set-aside regeling)	ha	0						
2.05.02	Braak met bos (met SBL-regeling)	ha	0						
2.05.02	Bos (met SBL-regeling)	ha	0						
2.05.02	Woudbomen met korte omlooptijd	ha	0						
	Overige gronden								
2.05.03	Overige natuurterreinen	ha	0						
2.05.03	Slotenmarge	ha	0						
2.05.03	Overige gronden (exclusief Landschapselementen)	ha	0						
2.05.03	Landschapselementen	ha	0						
2.05.03	Heide	ha	0						
	Paddenstoelen								
2.06.01	Champignons, machinaal geoogst	ha	2.952.000		P2				
2.06.01	Champignons, met de hand geoogst	ha	3.338.000		P2				
2.06.01	Overige eetbare paddestoelen	ton vers substraat	530		P2				
	Paarden								
3.01	Fokpaarden jonger dan 3 jaar	dier	400		P4	GL			
3.01	Fokpaarden 3 jaar of ouder	dier	600		P4	GL			
3.01	Overige paarden jonger dan 3 jaar	dier	200		P4	GL			
3.01	Overige paarden 3 jaar of ouder	dier	300		P4	GL			

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN		coderingen						
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5	
3.01	Pony's jonger dan 3 jaar	dier	200		P4	GL				
3.01	Pony's 3 jaar of ouder	dier	300		P4	GL				
3.01	Ezels, 6 maanden of ouder	dier	100		P4	GL				
	Rundvee < 1 Jaar									
3.02.01	Jongvee, < 1 jaar, vrouwelijk	dier	300	kalf	P4	GL	P46	P45		
3.02.01	Jongvee, < 1 jaar, mannelijk	dier	300	kalf	P4	GL	P46	P45		
3.02.01	Vleeskalveren voor witvleesproductie	dier	880	kalf	P4	GL	P46	P45	N4611	
3.02.01	Vleeskalveren voor rosé vleesproductie	dier	540	kalf	P4	GL	P46	P45	N4611	
3.02.01	Jongvee vleesproductie, < 1 jaar, vrouwelijk	dier	490	kalf	P4	GL	P46	P45		
3.02.01	Jongvee vleesproductie, < 1 jaar, mannelijk	dier	460	kalf	P4	GL	P46	P45		
	Rundvee > 1 Jaar									
3.02.02	Jongvee, 1-2 jaar, mannelijk	dier	1.150		P4	GL	P46			
3.02.02	Jongvee vleesproductie, 1-2 jaar, mannelijk	dier	460		P4	GL	P46			
3.02.03	Jongvee, 1-2 jaar, vrouwelijk	dier	470		P4	GL	P46	P45		
3.02.03	Jongvee vleesproductie, 1-2 jaar, vrouwelijk	dier	470		P4	GL	P46	P45		
3.02.04	Stieren 2 jaar of ouder	dier	460		P4	GL	P46			
3.02.05	Jongvee, > 2 jaar, vrouwelijk, niet gekalfd	dier	470		P4	GL	P46	P45		
3.02.05	Jongvee vleesproductie, > 2 jaar, vrouwelijk	dier	460		P4	GL	P46	P45		
	Koeten									
3.02.06	Melk- en kalfkoeien	dier	2.880	vw_kalf	P4	GL	P46	P45		
3.02.99	Overige koeien	dier	510	vw_kalf	P4	GL	P46			
	Schapen									
3.03.01.01	Overige schapen, vrouwelijk	dier	160	vw_lam	P4	GL				
3.03.01.99	Lammersen	dier	50	lam	P4	GL				
3.03.01.99	Overige schapen, mannelijk	dier	50		P4	GL				
	Geiten									
3.03.02.01	Melkgeiten (jonger dan 1 jaar)	dier	350	vw_geit	P4	GL				
3.03.02.01	Melkgeiten (1 jaar of ouder)	dier	350	vw_geit	P4	GL				
3.03.02.01	Overige geiten, vrouwelijk (1 jaar of ouder)	dier	120	vw_geit	P4	GL				
3.03.02.99	Overige geiten, vrouwelijk (jonger dan 1 jaar)	dier	120	geit	P4	GL				
3.03.02.99	Overige geiten, mannelijk (jonger dan 1 jaar)	dier	120	geit	P4	GL				
3.03.02.99	Overige geiten, mannelijk (1 jaar of ouder)	dier	120		P4	GL				
	Varkens < 20 kg									
3.04.01	Biggen tot 20 kg, niet meer bij de zeug	dier	246	big	P5	P51				N5121

EU-code	Rubriek	SO, EENHEDEN EN VOORWAARDEN							
		Eenheden	SO, in euro per eenheid	Voorwaarde	1	2	3	4	5
Fokvarkens									
3.04.02	Opfokzeugen, 50 kg of meer, niet gedekt	dier	248		P5	P51			N5111
3.04.02	Zeugen, 50 kg of meer, gedekt, niet eerder gebigd	dier	1.090	vw_big	P5	P51			N5111
3.04.02	Zeugen, 50 kg of meer, overige gedekt	dier	1.090	vw_big	P5	P51			N5111
3.04.02	Zeugen, 50 kg of meer, bij biggen	dier	1.090	vw_big	P5	P51			N5111
3.04.02	Overige zeugen, 50 kg of meer, gust	dier	1.090	vw_big	P5	P51			N5111
Overige varkens									
3.04.99	Vleesvarkens 20-50 kg	dier	246		P5	P51			N5121
3.04.99	Vleesvarkens, 50 tot 80 kg	dier	246		P5	P51			N5121
3.04.99	Vleesvarkens, 80 tot 110 kg	dier	246		P5	P51			N5121
3.04.99	Vleesvarkens, 110 kg en zwaarder	dier	246		P5	P51			N5121
3.04.99	Opfokzeugen en beertjes, 20-50 kg	dier	248		P5	P51			N5111
3.04.99	Beren, 50 kg of meer, nog niet dekrijp	dier	248		P5	P51			N5111
3.04.99	Beren, 50 kg of meer, dekrijp	dier	1.090		P5	P51			N5111
Vleeskuikens									
3.05.01	Vleeskuikens	100 dieren	1.310		P5	P52			
Leghennen									
3.05.02	Ouderdieren vleesrassen, jonger dan 18 weken	100 dieren	1.470		P5	P52			
3.05.02	Ouderdieren vleesrassen, 18 weken of ouder	100 dieren	2.970		P5	P52			
3.05.02	Leghennen, jonger dan 18 weken	100 dieren	840		P5	P52			N5211
3.05.02	Leghennen, 18 weken tot 20 maanden	100 dieren	1.580		P5	P52			N5211
3.05.02	Leghennen, 20 maanden of ouder	100 dieren	1.580		P5	P52			N5211
3.05.02	Ouderdieren legrassen, jonger dan 18 weken	100 dieren	1.530		P5	P52			
3.05.02	Ouderdieren legrassen, ouder dan 18 weken	100 dieren	2.510		P5	P52			
3.05.03.01	Kalkoenen	100 dieren	4.210		P5	P52			
3.05.03.02	Jonge eenden voor de vleesproductie	100 dieren	1.650		P5	P52			
3.05.03.03	Ganzen	100 dieren	775		P5	P52			
3.05.03.99	Overig pluimvee	100 dieren	775		P5	P52			
Overig vee									
3.06	Konijnen, voedsters	dier	104		P5				
3.20	Gespeende vleeskonijnen	dier	16		P5				
3.20	Nertsen (moederdieren)	dier	185		P5				
3.20	Overige pelsdieren (moederdieren)	dier	185		P5				

Bijlage 3 Toelichting bij gebruik van de normen en indelingen

Toelichting bij de voorwaarden

- Aan de biggen (rubrieken met voorwaarde 'big') wordt alleen een norm toegekend als er geen zeugen zijn (rubrieken met voorwaarde 'vw_big'), omdat de opbrengst van die biggen in de opbrengst van de moederdieren is meegenomen.
- Aan de lammeren (rubrieken met voorwaarde 'lam') wordt alleen een norm toegekend als er geen ooien zijn (rubrieken met voorwaarde 'vw_lam'), omdat de opbrengst van die lammeren in de opbrengst van de moederdieren is meegenomen.
- Aan de jonge geiten (rubrieken met voorwaarde 'geit') wordt alleen een norm toegekend als er geen vrouwelijke geiten zijn (rubrieken met voorwaarde 'vw_geit'), omdat de opbrengst van die jonge geiten in de opbrengst van de moederdieren is meegenomen.
- Bij de kalveren jonger dan 1 jaar (rubrieken met voorwaarde 'kalf') wordt alleen een norm toegekend aan de dieren die er extra zijn ten opzichte van het totaal aantal koeien (rubrieken met voorwaarde 'vw_kalf'), omdat de opbrengst van die andere kalveren is meegenomen in de norm van de koeien.

Toelichting bij de berekeningen en indelingen

- Grasland en voedergewassen (rubrieken met code FC) worden ingedeeld bij P1 als er geen graasdieren zijn (als $GL = 0$), anders bij P4.
- Als FC is ingedeeld bij P1, dan worden de rubrieken met code FC17 (voederbieten) ook ingedeeld bij P17, anders niet.
- De omvang in SO per product wordt berekend door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de norm per eenheid, rekening houdend met de vermelde voorwaarden.
- De omvang in SO per productgroep wordt berekend door de SO van de producten die in de groep vallen te sommeren.
- De totale bedrijfsomvang in euro Standaardopbrengst (SO) wordt berekend als de sommatie van de SO van de groepen P1, P2, P3, P4 en P5; steeds rekening houdend met de genoemde voorwaarden.

Toelichting bij de coderingen

P1	Akkerbouwgewassen, inclusief voedergewassen voor verkoop
P15	Granen
P151	Granen, exclusief rijst
P16	Oliezaden
P17	Hakvruchten
FC	Voedergewassen (Fodder Crops)
FC17	Voedergewassen die ingedeeld worden bij hakvruchten
P2	Tuinbouwgewassen
P3	Blijvende teelten
P4	Graasdieren, inclusief voedergewassen voor eigen graasdieren
P45	Rundvee, inclusief jongvee, (voornamelijk) bestemd voor melkproductie
P46	Rundvee
GL	Graasdieren (grazing livestock)
P5	Hokdieren
P51	Varkens
P52	Pluimvee

N0000 Codering die gebruikt wordt voor indeling in de NSO-typen, waarbij het nummer [0000] overeenkomt met de code van het NSO-type.

Bijlage 4 Verklarende woordenlijst

Brutostandaardsaldo (bss)

Het kengetal is in 2013 komen te vervallen. Het bss was de in geldswaarde uitgedrukte gestandaardiseerde totaalopbrengst minus bepaalde bijbehorende specifieke kosten. De bss-norm per product was de basis waarvan de nge werd afgeleid.

Nederlandse grootte-eenheid (nge)

Het kengetal is in 2013 komen te vervallen. De nge was een reële economische maatstaf die gebaseerd was op het brutostandaardsaldo. Het was een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten werd weergegeven. De nge werd berekend door de bss van de productie-eenheden te delen door een bepaalde deelfactor, die per jaar verschillend was. In 2012 was 1 nge = 1.400 euro bss.

NEG-typering

De Nederlandse variant van de Europese bedrijfstypering die gebaseerd was op de bss en nge. Elk bedrijf met landbouwactiviteiten werd hiermee ingedeeld in één specifiek bedrijfstype. De indeling is in gebruik geweest van 1976 tot en met 2009.

NSO-typering

De Nederlandse variant van de Europese bedrijfstypering die gebaseerd is op de Standaardopbrengst (SO). Elk bedrijf met landbouwactiviteiten wordt hiermee ingedeeld in één specifiek bedrijfstype. De indeling is in gebruik sinds 2010 en is teruggerekend in databestanden vanaf 2000.

SO-groep

Een groep van landbouwtellingsrubrieken die samengenomen kunnen worden. Bijvoorbeeld wintertarwe, suikerbieten en aardappelen horen tot de SO-groep 'Akkerbouwgewassen', met de code 'P1'.

SO-norm

De norm die aangeeft hoeveel euro Standaardopbrengst op jaarbasis kan worden behaald per eenheid van een landbouwtellingsrubriek (bijvoorbeeld wintertarwe). Elke landbouwtellingsrubriek heeft een eigen SO-norm.

SO-prijsniveau

Het prijsniveau waarop de SO-normen zijn gebaseerd. Bij elke herziening van de normen wordt een nieuw vijfjaargemiddelde prijs gebruikt. Het middelste jaar daarvan wordt aangeduid als het prijsniveau. In 2014 wordt gewerkt met SO-prijsniveau 2010. De normen zijn gebaseerd op de periode 2008-2012.

Standaardopbrengst (SO)

De Standaardopbrengst staat voor een gestandaardiseerd bedrag aan opbrengsten op jaarbasis. De totale bedrijfsomvang (in euro SO) van een bedrijf wordt berekend als sommatie van de totale SO van alle gewassen en dieren. In die totale bedrijfsomvang is dus geen rekening gehouden met opbrengsten uit subsidies, bedrijfstoelagen of multifunctionele activiteiten.

Standaardverdiencapaciteit (SVC)

De vergoeding (in euro per bedrijf) voor de inzet van arbeid en kapitaal die een bedrijf op basis van standaarden gemiddeld in een jaar behaalt met de agrarische productie, los van wie de arbeid of het kapitaal heeft geleverd.

Verdiencoëfficiënt

De coëfficiënt die aangeeft welk deel van de Standaardopbrengst (SO) gemiddeld als vergoeding voor arbeid en kapitaal resteert voor een specifieke groep van agrarische producten (SO-groep).

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life

LEI Wageningen UR
Postbus 29703
2502 LS Den Haag
E publicatie.lei@wur.nl
T +31 (0)70 335 83 30
www.wageningenUR.nl/lei

NOTA
LEI 14-046

LEI Wageningen UR verricht sociaaleconomisch onderzoek en is de strategische partner voor overheden en bedrijfsleven op het gebied van duurzame en economische ontwikkeling binnen het domein van voeding en leefomgeving. Het LEI maakt deel uit van Wageningen UR (University & Research centre). Daarbinnen vormt het samen met het Departement Maatschappijwetenschappen van Wageningen University en het Wageningen UR Centre for Development Innovation de Social Sciences Group.

De missie van Wageningen UR (University & Research centre) is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen UR bundelen 9 gespecialiseerde onderzoeksinstituten van stichting DLO en Wageningen University hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 6.500 medewerkers en 10.000 studenten behoort Wageningen UR wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.